

Arbejdsgruppen forudsætter, at den foreslåede godtgørelsesregel ikke vil være til hinder for en udvikling i retspraksis mod i videre omfang end i dag at give erstatning for psykiske skader.«

Justitsministeriet er enig i, at en udvikling i retspraksis mod i videre omfang at give erstatning til de efterladte for psykisk skade vil kunne finde sted uden lovændringer. Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig, at spørgsmålet om, i hvilket omfang der bør gives erstatning for psykisk skade til de efterladte, er bedst egnet til at blive løst gennem domstolenes løbende udvikling af dansk rets almindelige erstatningsregler på grundlag af stillingtagen til konkrete enkelt-sager.

Der kan i den forbindelse bl.a. peges på, at erstatningsansvarsloven ikke regulerer, hvad der skal forstås ved en »personskade«, og heller ikke angiver de almindelige betingelser for, hvornår en personskade kan kræves erstattet (ansvarsgrundlag, krav om årsagsammenhæng mv.). Det er Justitsministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt ikke bør indføres særlige lovregler vedrørende et enkelt element af personskadebegrebet.

Det kan endvidere nævnes, at det i retspraksis er anerkendt, at en »personskade« også kan være en psykisk skade, f.eks. en egentlig psykisk lidelse, der medfører tab af erhvervsevne. Spørgsmålet i retspraksis har derimod bl.a. været, under hvilke omstændigheder en sådan psykisk skade bør kunne kræves erstattet, herunder f.eks. hvor tæt den erstatningssøgende skal have været på ulykken.

Ud over en stillingtagen til sådanne spørgsmål ville en eventuel lovregulering af mulighederne for at få erstatning for psykisk skade efter Justitsministeriets opfattelse rejse en række andre vanskelige spørgsmål bl.a. om den nærmere fastlæggelse af begrebet »psykisk skade« (i hvilket omfang skal der f.eks. være tale om en egentlig psykisk lidelse), om beviset for årsagsammenhæng mellem dødsfaldet og den psykiske skade og om afgrænsningen mellem »sædvanlig« sorg mv. og en egentlig psykisk skade. Disse spørgsmål er efter Justitsministeriets opfattelse bedst egnede til at blive løst i retspraksis på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler.

Lovforslaget indeholder på denne baggrund ikke regler om de efterlades muligheder for at få erstatning for psykisk skade som følge af dødsfald mv.

3.3. Arv af krav på godtgørelse for personskade

Arbejdsgruppen har overvejet, om en ophævelse af erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, om, hvornår krav på godtgørelse for personskade falder i arv, vil

kunne være et alternativ til indførelsen af en regel om godtgørelse til efterladte ved dødsfald.

En ophævelse af § 18, stk. 2, vil indebære, at krav på godtgørelse for svie og smerte, varigt mén og tortgodtgørelse mv. som udgangspunkt vil falde i arv fra samme tidspunkt som krav på erstatning for økonomisk skade i anledning af personskade, dvs. uanset om skadelidte inden sin død har gjort kravet gældende.

Efter arbejdsgruppens opfattelse vil dette imidlertid ikke være tilstrækkeligt til i de særlige tilfælde, der er omfattet af den foreslåede godtgørelsesregel, at sikre de nærtstående efterladte en særskilt kompensation for lidelse eller krænkelser som følge af dødsfaldet. Arbejdsgruppen peger bl.a. på, at selv om tortgodtgørelse mv. med en ophævelse af § 18, stk. 2, vil falde i arv i videre omfang end i dag, vil der ikke nødvendigvis i alle tilfælde omfattet af den foreslåede regel om godtgørelse til efterladte blive tilkendt en tortgodtgørelse, som vil kunne falde i arv til ofrets arvinger. Her til kommer, at der ikke uden videre vil være sammenfald mellem afdødes arvinger, som vil arve en eventuel tortgodtgørelse, og den eller de nærtstående efterlevende, som vil være omfattet af den foreslåede godtgørelsesregel.

Som det fremgår af punkt 2.3. ovenfor, er § 18, stk. 2, navnlig begrundet i, at krav på godtgørelse for personskade anses for at være af personlig karakter, således at beslutningen om at gøre kravet gældende bør træffes af den skadelidte selv.

Godtgørelse for svie og smerte skal i første række kompensere for skadelidtes fysiske lidelse (smerte) umiddelbart efter skaden og godtgørelse for varigt mén for de varige fremtidige ulemper og gener i skadelidtes personlige livsførelse. Selv om der kan siges at være tale om forhold af personlig karakter, er der efter arbejdsgruppens opfattelse næppe tvivl om, at disse godtgørelseskrav i praksis er en helt sædvanlig del af skadelidtes samlede erstatningskrav i anledning af en personskade. Tilsvarende må det antages, at skadelidte sædvanligvis vil kræve godtgørelse for tort mv., hvis betingelserne herfor er opfyldt.

På denne baggrund kan det efter arbejdsgruppens opfattelse vanskeligt begrundes, at kun en del af det samlede krav (nemlig erstatning for økonomisk skade) falder i arv, medmindre godtgørelseskravet er gjort gældende ved sagsanlæg mv. I dag kommer det således skadevolderen til gode, hvis skadelidte tilfældigvis afgår ved døden, inden godtgørelseskravet er gjort gældende i overensstemmelse med § 18, stk. 2.

Arbejdsgruppen foreslår på denne baggrund, at § 18, stk. 2, ophæves, således at der ikke længere vil gælde en særregel om, hvornår krav på godtgørelse